॥प्रथमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः॥

प्रजनेनं ज्योतिंर्भिर्देवतांनां ज्योतिर्विराद्धन्दंसां ज्योतिर्विराङ्घाचौं उग्नौ सं तिष्ठते विराजमि सम्पंद्यते तस्मात्तज्ञ्योतिंरुच्यते द्वौ स्तोमौं प्रातःसवनं वहतो यथां प्राणश्चांपानश्च द्वौ माध्यंन्दिन् स् सवनं यथा चक्षुश्च श्रोत्रं च द्वौ तृतीयसवनं यथा वाक्रं प्रतिष्ठा च पुरुषसम्मितो वा एष यज्ञोऽस्थूंरिः (१)

यं कामं कामयंते तमेतेनाभ्यंश्जृते सर्व्ध् ह्यस्थूरिणाभ्यश्जुतें-ऽग्निष्टोमेन वै प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत् ता अंग्निष्टोमेनेव पर्यगृह्णात्तासां परिंगृहीतानामश्वत्रोऽत्यंप्रवत् तस्यांनुहाय् रेत् आदंत्त् तद्गंदंभे न्यंमार्द्गस्माद्गद्भो द्विरेता अथों आहुर्वडंबायां न्यंमार्डिति तस्माद्वडंबा द्विरेता अथों आहुरोषंधीषु (२)

न्यंमार्डिति तस्मादोषंध्योऽनंभ्यक्ता रेभन्त्यथों आहुः प्रजासु न्यंमार्डिति तस्माँद्यमौ जांयेते तस्मांदश्वत्रो न प्र जांयत् आत्तरेता हि तस्माँद्वर्हिष्यनंबक्कृप्तः सर्ववेदसे वां सहस्रे वावंक्कृप्तोऽति ह्यप्रंवत् य एवं विद्वानंग्निष्टोमेन् यजंते प्राजांताः प्रजा जनयंति परि प्रजांता गृह्णाति तस्मांदाहुर्ज्येष्टयज्ञ इतिं (३)

प्रजापंतिर्वाव ज्येष्ठः स ह्यंतेनाग्रेऽयंजत प्रजापंतिरकामयत् प्र जायेयेति स मुंख्तस्त्रिवृतं निरंमिमीत् तमृग्निर्देवतान्वंसृज्यत गायत्री छन्दों रथन्त्र सामं ब्राह्मणो मंनुष्यांणाम्जः पंशूनान्तस्मात्ते मुख्यां मुख्तो ह्यसृंज्यन्तोरंसो बाहुभ्यां पश्चद्शं निरंमिमीत् तमिन्द्रों देवतान्वंसृज्यत त्रिष्टुप्छन्दों बृहत् (४)

सामं राज्न्यों मनुष्याणामविः पश्नान्तस्मात्ते वीर्यावन्तो वीर्यां द्यां द्वार्यं द्वा देवता वीर्यां द्यारं ज्यन्त मध्यतः संप्तद्रशं निरंमिमीत् तं विश्वं देवा देवता अन्वं सृज्यन्त जगंती छन्दों वैरूप साम वैश्यों मनुष्यां णां गावः पश्नान्तस्मात्त आद्यां अन्नधानाद्यसृं ज्यन्त तस्माद्भ्या से सोऽन्येभ्यो भूयिष्ठा हि देवता अन्वसृं ज्यन्त प्त एं किव् देशं निरंमिमीत् तमंनुष्टुष्छन्दः [5]

अन्वंसृज्यत वैराज॰ सामं शूद्रो मंनुष्यांणामश्वः पशूनान्तस्मात्तौ भूंतसङ्ग्रामिणावश्वंश्च शूद्रश्च तस्मांच्छूद्रो यज्ञेऽनंबक्कसो न हि देवता अन्वसृंज्यत तस्मात्पादावुपं जीवतः पत्तो ह्यसृंज्येतां प्राणा वै त्रिवृदंर्धमासाः पंश्चद्रशः प्रजापंतिः सप्तदशस्त्रयं इमे लोका असावांदित्य एंकविश्श एतस्मिन्वा एते श्रिता एतस्मिन्प्रतिष्ठिता य एवं वेदैतस्मिन्नेव श्रंयत एतस्मिन्प्रतिं तिष्ठति॥ (६)

अस्थृरिगेषंभीष ज्येष्ठयुज्ञ इति बृहदंनुष्ठुष्छन्ः प्रतिष्ठिता नवं च॥————[१]
प्रातःस्वने वै गायत्रेण छन्दंसा त्रिवृते स्तोमाय ज्योतिर्दधंदेति
त्रिवृता ब्रह्मवर्चसेनं पश्चद्शाय ज्योतिर्दधंदेति पश्चद्शेनौजंसा

बायण सप्तद्शाय ज्यात्विध्वति सप्तद्शन प्राजापुत्यन प्रजननेनैकविश्शाय ज्योतिर्वधंदेति स्तोमं एव तथ्स्तोमाय ज्योतिर्वधंदेत्यथो स्तोमं एव स्तोमम्भि प्र णयति यावंन्तो वै स्तोमास्तावंन्तः कामास्तावंन्तो लोकास्तावंन्ति ज्योती ईष्येतावंत एव स्तोमानेतावंतः कामानेतावंतो लोकानेतावंन्ति ज्योती इष्यवं रुन्थे॥ (७)

ब्रह्मवादिनों वदन्ति स त्वै यंजेत योंऽग्निष्टोमेन यजंमानोऽथ सर्वस्तोमेन यजेतेति यस्यं त्रिवृतंमन्तर्यन्तिं प्राणाः स्तस्यान्तर्यन्ति

तावंन्तो लोकास्त्रयोदश

प्राणेषु मेऽप्यंसिदिति खलु वै युज्ञेन यर्जमानो यजते यस्यं पश्चद्शमंन्तुर्यन्तिं वीर्यं तस्यान्तर्यन्ति वीर्यं मेऽप्यंसिदिति खलु वै युज्ञेन यर्जमानो यजते यस्यं सप्तद्शमंन्तुर्यन्तिं (८)

प्रजां तस्यान्तर्यन्ति प्रजायां मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन् यजमानो यजते यस्यैकिविश्शमंन्तर्यन्तिं प्रतिष्ठां तस्यान्तर्यन्ति प्रतिष्ठायां मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन् यजमानो यजते यस्यं त्रिणवमंन्तर्यन्त्यृत् श्रृश्च तस्यं नक्षत्रियां च विराजंमन्तर्यन्त्यृतुषु मे-ऽप्यंसन्नक्षत्रियांयां च विराजीतिं (९)

खलु वै युज्ञेन यजंमानो यजते यस्यं त्रयस्त्रिष्ट्शमंन्तुर्यन्तिं देवतास्तस्यान्तर्यन्ति देवतांसु मेऽप्यंसुदिति खलु वै युज्ञेन यजंमानो यजते यो वै स्तोमांनामव्मं पंरमतां गच्छंन्तं वेदं पर्मतांमेव गंच्छति त्रिवृद्धे स्तोमांनामव्मस्त्रिवृत्पंरमो य एवं वेदं परमतांमेव गंच्छति॥ (१०)

समुद्रशमंन्त्र्यत्रि विराजीति चतुंश्रत्वारिश्शव॥———[३] अङ्गिरसो वै सत्रमांसत् ते सुंवर्गं लोकमायन्तेषा ५ हविष्मा ५ श्च हविष्कृचाहीयेतान्तावकामयेता ५ सुवर्गं लोकमियावेति

ह्विष्मा इश्च हिवेष्कृ चाहीयेतान्तावंकामयेता इस्वर्गं लोकिमियावेति तावेतं द्विरात्रमपश्यतां तमाहरतां तेनायजेतां ततो वै तौ सुवर्गं लोकमैतां य एवं विद्वान्द्विरात्रेण यजेते सुवर्गमेव लोकमिति तावैतां पूर्वेणाऽह्वाऽगंच्छतामुत्तरेण (११)

अभिष्ठवः पूर्वमहंर्भवित् गित्रक्तरं ज्योतिष्टोमोऽग्निष्टोमः पूर्वमहंर्भवित् तेज्ञस्तेनावं रुन्धे सर्वस्तोमोऽतिरात्र उत्तर्ष् सर्वस्यास्ये सर्वस्यावंरुद्धे गायत्रं पूर्वेहुन्थ्सामं भवित् तेजो वै गायत्री गायत्री ब्रह्मवर्चसं तेजं एव ब्रह्मवर्चसमात्मन्धत्ते त्रैष्टुंभुमुत्तंर् ओजो वै वीर्यं त्रिष्टुगोजं एव वीर्यमात्मन्धत्ते रथन्तुरं पूर्वे (१२)

अहुन्थ्सामं भवतीयं वै रंथन्तरम्स्यामेव प्रतिं तिष्ठति बृहदुत्तरेऽसौ वै बृहद्मुष्यांमेव प्रतिं तिष्ठति तदांहुः क्रं जगंती चानुष्टुप्चेतिं वैखान्सं पूर्वेऽहुन्थ्सामं भवति तेन् जगंत्यै नैतिं षोड्श्युत्तरे तेनांनुष्टुभोऽथांहुर्यथ्संमानें-ऽर्धमासे स्यातांमन्यत्रस्याह्नां वीर्यमन्तं पद्येतेत्यंमावास्यांयां पूर्वमहंभवत्युत्तंरस्मिन्नुत्तंरन्नानैवार्धमासयौर्भवतो नानांवीर्ये भवतो ह्विष्मंन्निधनं पूर्वमहंभवति हविष्कृन्निधनमुत्तंरं प्रतिष्ठित्यै॥ (१३)

उत्तरेण रथन्तुरं पूर्वेऽन्वेकंवि×शतिश्च॥——[४]

आपो वा इदमग्रे सिल्लमांसीत्तस्मिन्युजापंतिर्वायुर्भूत्वाचंर्थ्स इमामंपश्यत्तां वंराहो भूत्वाहंरत्तां विश्वकंमा भूत्वा व्यमाद्थ्साप्रंथत् सा पृथिव्यंभवृत्तत्पृथिव्ये पृथिवित्वन्तस्यांमश्राम्यत्युजापंतिः स देवानंसृजत् वसूत्रुद्रानांदित्यान्ते देवाः प्रजापंतिमब्रुवन्य जांयामहा इति सौंऽब्रवीत् (१४)

यथाहं युष्मा इस्तप्सासृक्ष्येवं तपंसि प्रजनंनिमच्छध्वमिति तेभ्योऽग्निमायतंनं प्रायंच्छदेतेनायतंनेन श्राम्यतेति तैं-ऽग्निनायतंनेनाश्राम्यन्ते संवथ्सर एकां गामंसृजन्त तां वसंभ्यो रुद्रेभ्यं आदित्येभ्यः प्रायंच्छन्नेता इंश्लेध्वमिति तां वसंवो रुद्रा आदित्या अरक्षन्त सा वस्भ्यो रुद्रेभ्यं आदित्येभ्यः प्राजायत् त्रीणि च (१५)

श्तानि त्रयंस्त्रि शतं चाथ सैव संहस्रतम्यंभवते देवाः प्रजा-पंतिमब्रुवन्थ्सहस्रेण नो याज्येति सौंऽग्निष्टोमेन वसूनयाजयत्त इमं लोकमंजयन्तचांददुः स उक्थ्येन रुद्रानयाजयतें-उन्तरिक्षमजयन्तचांददुः सोंऽतिरात्रेणांदित्यानयाजयतेंऽमुं लोकमंजयन्तचांददुस्तदन्तरिक्षम् (१६) व्यवैर्यत् तस्माँद्रुद्रा घातुंका अनायत्ना हि तस्मांदाहुः शिथिलं वै मध्यममहंस्त्रिरात्रस्य वि हि तद्वैर्यतेति त्रैष्टुंभं मध्यमस्याह्न आज्यंम्भवति संयानांनि सूक्तानिं शश्सित षोड्शिनशं शश्सत्यह्रो धृत्या अशिथिलं भावाय तस्मांत्रिरात्रस्यांग्निष्टोम एव प्रंथममहंः स्यादथोक्थ्योऽथांतिरात्र एषां लोकानां विधृत्यै त्रीणित्रीणि श्तान्यंनूचीनाहमव्यंवच्छित्रानि ददाति (१७)

पृषां लोकानामनु सन्तंत्यै दशतं न विच्छिंन्द्याद्विराजं नेद्विच्छिनदानीत्यथ् या संहस्रतम्यासीत्तस्यामिन्द्रंश्च विष्णुंश्च व्यायंच्छेता स इन्द्रोंऽमन्यतानया वा इदं विष्णुंः सहस्रं वर्क्षत् इति तस्यांमकल्पेतां द्विभाग इन्द्रस्तृतींये विष्णुस्तद्वा एषाभ्यनूंच्यत उभा जिंग्यथुरिति तां वा एतामंच्छावाकः (१८)

पुव शर्षसृत्यथ् या संहस्रतमी सा होत्रे देयेति होतांर् वा अभ्यतिरिच्यते यदंतिरिच्यते होतानांत्रस्यापयिता-थांहुरुन्नेत्रे देयेत्यतिरिक्ता वा एषा सहस्रस्यातिरिक्त उन्नेतर्त्विजामथांहुः सर्वेभ्यः सद्स्येभ्यो देयेत्यथांहुरुदाकृत्या सा वशं चरेदित्यथांहुर्ब्रह्मणे चाग्नीधं च देयेति (१९)

द्विभांगं ब्रह्मणे तृतींयमुग्नीधं ऐन्द्रो वै ब्रह्मा वैष्णुवाँ-ऽग्नीद्यथैव तावकंल्पेतामित्यथांहुर्या कंल्याणी बंहुरूपा सा देयेत्यथांहुर्या द्विंरूपोभ्यतंएनी सा देयेति सहस्रंस्य परिगृहीत्यै तद्वा एतथ्सहस्रस्यायंन १ सहस्र १ स्तोत्रीयाः सहस्रं दक्षिणाः सहस्रंसम्मितः सुवर्गो लोकः सुवर्गस्यं लोकस्याभिजित्यै॥ (२०)

अष्ट्रवीच् तद्निरिक्षन्दरात्यच्छावाकश्च देयेति सप्तचंत्वारि श्यच॥———[५] सोमो वै सहस्रं मिवन्दत्तिमन्द्रो उन्वंविन्दत्तौ युमो न्यागेच्छुत्तावं ब्रवीदस्तु मेऽत्रापीत्यस्तु ही(३) इत्यं ब्रूता ५ स

न्यागंच्छ्तावंब्रवीदस्तु मेऽत्रापीत्यस्तु ही(३) इत्यंब्र्तार् स यम एकंस्यां वीर्यं पर्यपश्यिदयं वा अस्य सहस्रंस्य वीर्यं बिभूतीति तावंब्रवीदियं ममास्त्वेतद्युवयोरिति तावंब्र्तार् सर्वे वा एतदेतस्यां वीर्यम् (२१)

परिं पश्यामोऽ श्यामा हं रामहा इति तस्याम श्यामाहं रन्त् ताम् प्रावेशयन्थ्योमायो देहीति सा रोहिणी पिङ्गलै कहायनी रूपं कृत्वा त्रयंश्विश्शता च त्रिभिश्चं श्वतैः सहो दैत्तस्माद्रोहिण्या पिङ्गलयै कहायन्या सोमं क्रीणीयाद्य एवं विद्वान्नोहिण्या पिङ्गलयै कहायन्या सोमं क्रीणाति त्रयंश्विश्शता चैवास्यं त्रिभिश्चं (२२)

श्तैः सोमंः क्रीतो भंवित सुक्रीतेन यजते ताम्पसु प्रावेशयित्रन्द्रायोदेहीति सा रोहिणी लक्ष्मणा पष्ठौही वार्त्रघ्नी रूपं कृत्वा त्रयंश्विश्शता च त्रिभिश्चं श्तैः सहोदैत्तस्माद्रोहिणीं लक्ष्मणां पष्ठौहीं वार्त्रघीं दद्याद्य एवं विद्वान्नोहिणीं लक्ष्मणां पष्ठौहीं वार्त्रघीं ददाति त्रयंश्विश्शचैवास्य त्रीणिं च श्तानि सा दत्ता (२३) तस्मांत (२४)

इति ब्रूयादथान्यां ब्रूयादियं ममेति तथांस्य तथ्सहस्रमप्रंतिगृहीतं भवत्युभयतपुनी स्यात्तदांहुरन्यतपुनी स्याध्यहस्रं पुरस्तादेतमिति यैव वर्रः (२५) कल्याणी रूपसंमृद्धा सा स्याथ्सा हि वरः समृद्धौ तामुत्तंरेणाग्नींध्रं पर्याणीयाहवनीयस्यान्तें द्रोणकलशमवं घ्रापयेदा

भवति तामफ्सु प्रावेशयन् यमायोदेहीति सा जरंती

मूर्खा तंज्जघन्या रूपं कृत्वा त्रयंस्त्रि शता च त्रिभिश्चं शतैः सहोदैत्तस्माञ्जरंतीं मूर्खां तंज्जघन्यामंनुस्तरंणीं कुर्वीत य एवं विद्वाअरेतीं मूर्खा तं अधुन्यामं नुस्तरेणीं कुरुते त्रयंस्त्रि शचैवास्य

त्रीणिं च शतानि सामुष्मिं ह्योके भंवति वागेव संहस्रत्मी

वरो देयः सा हि वर्रः सहस्रमस्य सा दत्ता भवति तस्माद्वरो न प्रंतिगृह्यः सा हि वर्रः सहस्रंमस्य प्रतिगृहीतं भवतीयं वर

जिंघ्र कलशं मह्युरुधांरा पर्यस्वत्या त्वां विशन्त्वन्दंवः समुद्रमिंव सिन्धंवः सा मां सहस्र आ भंज प्रजयां पृशुभिः सुह पुनुर्मा विंशताद्रयिरितिं प्रजयैवैनं पशुभीं रय्या सम् (२६) अर्धयति प्रजावाँन्पशुमात्रंयिमान्भंवति य एवं वेद तयां

सहाग्रीं प्रेत्यं पुरस्तांत्प्रतीच्यां तिष्ठंन्त्यां जुह्यादुभा जिंग्यथुर्न परां जयेथे न परां जिग्ये कतरश्चनैनोः। इन्द्रंश्च विष्णो यदपंस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथामितिं त्रेधाविभक्तं वै त्रिरात्रे सहस्र रं साह्स्रीमेवैनां करोति सहस्रंस्यैवैनां मात्रांम् (२७)

करोति रूपाणि जुहोति रूपैरेवैना समर्थयित तस्यां उपोत्थाय कर्णमा जंपेदिङे रन्तेऽदिते सरंस्वति प्रिये प्रेयसि महि विश्वंत्येतानि ते अग्निये नामांनि सुकृतंं मा देवेषुं ब्रूतादितिं देवेभ्यं एवैनमा वेंदयत्यन्वेंनं देवा बुंध्यन्ते॥ (२८)

णुतदेतस्यां वीर्यमस्य त्रिभिश्चं दत्ता संहस्रत्मी तस्मदिव वरः सं मात्रामेकात्रचंत्वारि<u>र</u>श्चचं ा [६]
सहस्रत्मयां वै यजमानः सुवर्गं लोकमेति सैन र्रं सुवर्ग

लोकं गंमयति सा मां सुवर्गं लोकं गंमयेत्यांह सुवर्गमेवेनं लोकं गंमयति सा मा ज्योतिष्मन्तं लोकं गंमयेत्यांह ज्योतिष्मन्तमेवेनं लोकं गंमयति सा मा सर्वान्युण्याँ होकान्गंमयेत्यांह सर्वानेवेनं पुण्याँ होकान्गंमयति सा (२९)

मा प्रतिष्ठां गंमय प्रजयां प्रशुभिः सह पुनुर्मा विंशताद्र्यिरितिं प्रजयेवेनं प्रशुभी र्य्यां प्रतिष्ठापयति प्रजावांन्पशुमात्रंयिमान्भंवित् य एवं वेद् तामुग्नीधे वा ब्रह्मणे वा होत्रे वोद्गात्रे वांध्वर्यवें वा दद्याथ्सहस्रमस्य सा दत्ता भंवित सहस्रमस्य प्रतिगृहीतं भवित् यस्तामविद्वान् (३०)

प्रतिगृह्णाति तां प्रतिं गृह्णीयादेकांसि न सहस्रमेकां त्वा भूतां प्रतिं गृह्णामि न सहस्रमेकां मा भूता विंशु मा सहस्रमित्येकांमेवेनां भूतां प्रतिं गृह्णाति न सहस्रं य एवं वेदं स्योनासिं सुषदां सुशेवां स्योना मा विंश सुषदा मा विंश सुशेवा मा विंश (३१)

इत्यांह स्योनैवैन र सुषदां सुशेवां भूता विंशति नैन र हिनस्ति ब्रह्मवादिनों वदन्ति सहस्रं सहस्रतम्यन्वेती(३) संहस्रतमी र सहस्रा(३)मिति यत्प्राचीं मृथ्यु जेथ्सहस्र र सहस्रतम्यन्वेती(३) सहस्रतम्यन्वियात्तथ्सहस्रं मप्रज्ञात्र संवर्गं लोकं न प्रजानीयात्प्रतीची मुथ्युं जिति तार सहस्रमन् पूर्यावर्तते सा प्रंजानती सुंवर्गं लोकमेति यजंमानम्भ्युथ्युं जिति क्षिप्रे सहस्रं प्रजायत उत्तमा नीयते प्रथमा देवान् च्छिति॥ (३२)

लोकान्यंमयित् साविद्वान्थ्सुशेवा माविश् यर्जमानं द्वादेश च॥————[७]

अत्रिरददादौर्वाय प्रजां पुत्रकामाय स रिरिचानी-ऽमन्यत् निर्वीर्यः शिथिलो यातयामा स एतं चंतूरात्रमंपश्यत् तमाहंरत्तेनांयजत् ततो वै तस्यं चत्वारो वीरा आजायन्त सुहोता सूँद्गाता स्वध्वर्युः सुसंभेयो य एवं विद्वाङ्श्चंतूरात्रेण यजत् आस्यं चत्वारो वीरा जांयन्ते सुहोता सूँद्गाता स्वध्वर्युः सुसंभेयो ये चंतुर्विङ्शाः पर्वमाना ब्रह्मवर्चसं तत् (३३)

य उद्यन्तः स्तोमाः श्रीः सात्रिः श्रद्धादेवं यजेमानं चृत्वारि वीर्याणि नोपानम्न्तेजं इन्द्रियं ब्रह्मवर्चसमुन्नाद्यः स एताःश्चतुर्श्वतुंष्टोमान्थ्सोमानपश्यत्तानाहंर्त्तैरंयजत् तेजं एव प्रंथमेनावांरुन्थेन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्च्सं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन् य एवं विद्वा १ श्वतुरश्चतुंष्टोमान्थ्सोमानाहरंति तैर्यजंते तेजं एव प्रंथमेनावं रुन्थ इन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्च्सं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन् यामेवात्रिर्ऋद्धिमार्भोत्तामेव यजंमान ऋध्नोति॥ (३४)

ज्मदंग्निः पृष्टिकामश्चतूरात्रेणांयजत् स एतान्योषार् अपुष्यत्तस्मौत्पिलतौ जामंदग्नियौ न सं जांनाते एतानेव पोषौन्युष्यति य एवं विद्वाङ्श्चंतूरात्रेण यजंते पुरोडाशिन्यं उपसदो

पाषान्युष्यात् य एव विद्वाइश्चतूरात्रण् यजतं पुराडााशन्य उपसदा भवन्ति पुशवो वै पुरोडाशः पुशूनेवावं रुन्धेऽत्रं वै पुरोडाशो-ऽत्रमेवावं रुन्धेऽत्रादः पंशुमान्भवति य एवं विद्वाइश्चतूरात्रेण

यजंते॥ (३५)

संवथ्सरो वा इदमेकं आसीथ्सोऽकामयतुर्तून्थ्मृंजेयेति स एतं पंश्चरात्रमंपश्यत्तमाहरत्तेनायजत् ततो वै स ऋतूनंसृजत् य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजते प्रैव जायते त ऋतवंः सृष्टा न व्यावंर्तन्त त एतं पंश्चरात्रमंपश्यन् तमाहंर्न्तेनायजन्त ततो वै ते व्यावंर्तन्त (३६)

य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते वि पाप्मना भ्रातृंब्येणा वंतिते सार्वसेनिः शौचेयोंऽकामयत पशुमान्थ्स्यामिति स एतं पंश्चरात्रमाहंरत्तेनांयजत् ततो वै स सहस्रं पशून्प्राप्नोद्य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते प्र सहस्रं पुशूनांप्रोति बबुरः प्रावांहणिरकामयत वाचः प्रविदेता स्यामिति स एतं पंश्चरात्रमा (३७)

अहुर्त्तेनायजत् ततो वै स वाचः प्रविद्ताभेवद्य एवं विद्वान्पश्चरात्रेण यजेते प्रविद्तिव वाचो भेवत्यथों एनं वाचस्पतिरित्याहुरनांप्तश्चतूरात्रोऽतिरिक्तः षड्रात्रोऽथ् वा एष सं प्रति यज्ञो यत्पश्चरात्रो य एवं विद्वान्पश्चरात्रेण यजेते सम्प्रत्येव युज्ञेनं यजते पश्चरात्रो भेवति पश्च वा ऋतवंः संवथ्सरः (३८)

ऋतुष्वेव संवथ्सरे प्रति तिष्ठत्यथो पश्चांक्षरा पृङ्किः पाङ्कों यज्ञो यज्ञमेवावं रुन्धे त्रिवृदंग्निष्टोमो भंवति तेजं एवावं रुन्धे पश्चद्शो भंवतीन्द्रियमेवावं रुन्धे सप्तद्शो भंवत्यन्नाद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायते पश्चविष्शौंऽग्निष्टोमो भंवति प्रजापंतेरास्य महाव्रतवांनन्नाद्यस्यावंरुद्धौ विश्वजिथ्सवंपृष्ठोऽतिरात्रो भंवति सर्वस्याभिजिंत्यै॥ (३९)

ते व्यावर्तन्त प्रविद्वता स्यामिति स एतं पश्चरात्रमा संवथ्सरोऽभिजित्यै॥———[१०]

देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रस्वें ऽश्विनों ब्रिन्यां पूष्णो हस्तां भ्यामा देद इमामं गृभ्णत्रश्नामृतस्य पूर्व आयुंषि विदर्थेषु कृव्या। तयां देवाः सुतमा बंभू बुर्ऋतस्य सामैन्थ्यरमारपंन्ती। अभिधा असि भुवंनमिस यन्तासि धृर्तासि सों ऽग्निं वैश्वान्र सप्रथसं गच्छ

विधृंतिः स्वाह्ह रन्तिः स्वाह्ह रमंतिः स्वाहा भूरंसि भुवे त्वा भव्याय त्वा भविष्यते त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो देवां आशापाला एतं देवेभ्योऽश्वं मेधाय प्रोक्षितं गोपायत॥ (४१)

आयंनाय स्वाह्य प्रायंणाय स्वाहों ह्यावाय स्वाहो हुंताय स्वाहां शूकाराय स्वाह्य शूकृताय स्वाह्य प्रलायिताय स्वाह्य ऽऽपलांयिताय स्वाह्य ऽऽवल्गंते स्वाहां परावल्गंते स्वाहां ऽऽयते स्वाहां प्रयते स्वाह्य सर्वस्मे स्वाहां॥ (४२)

अयंनायोत्तरमापलांयिताय पिष्ट्रश्यतिः॥————[१३] अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहां वायवे स्वाहापां मोदाय स्वाहां सिवत्रे स्वाहा सरंस्वत्ये स्वाहेन्द्रांय स्वाहा बृह्स्पतंये स्वाहां मित्राय स्वाहा वरुणाय स्वाहा सर्वस्मे स्वाहां॥ (४३)

पृथिव्यै स्वाहाऽन्तिरक्षाय स्वाहां दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहां चन्द्रमंसे स्वाहा नक्षंत्रेभ्यः स्वाहा प्राच्यै दिशे स्वाहा दक्षिणायै दिशे स्वाहा प्रतीच्यै दिशे स्वाहां प्रतीच्यै दिशे स्वाहां प्रतीच्यै दिशे स्वाहां दिग्भ्यः स्वाहांऽवान्तरिदशाभ्यः स्वाहा समाभ्यः स्वाहां श्रुरुद्धः स्वाहांऽहोरात्रेभ्यः स्वाहांऽधमासभ्यः स्वाहा मासैभ्यः स्वाहत्भ्यः स्वाहां संवथ्सराय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ (४४)

पृथिव्ये स्वाह्य स्वाह्य स्वाह्यं दिवे स्वाह्य स्वाह्यं स्

ऽऽतुपाय स्वाहाऽरंण्याय स्वाहां सुवृर्गाय स्वाहां लोकाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥ (४६)

भुवों देवानां कर्मणापसर्तस्यं पृथ्यांसि वसुंभिर्देविभिर्देवतंया गायत्रेणं त्वा छन्दंसा युनज्मि वसन्तेनं त्वर्तुनां हृविषां दीक्षयामि रुद्रेभिर्देविभिर्देवतंया त्रैष्टुंभेन त्वा छन्दंसा युनज्मि ग्रीष्मेणं त्वर्तुनां हृविषां दीक्षयाम्यादित्येभिर्देविभिर्देवतंया जागंतेन त्वा छन्दंसा युनज्मि वर्षाभिरत्वर्तुनां हृविषां दीक्षयाम्यविश्वेभिर्देविभिर्देवतयानुष्टुभेन त्वा छन्दंसा युनज्मि (४७)

श्रदाँ त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयाम्यिङ्गिरोभिर्देविभिर्देवतया पाङ्केन त्वा छन्दंसा युनिज्म हेमन्तिशिश्चराभ्यां त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयाम्याहं दीक्षामंरुहमृतस्य पत्नीं गायत्रेण छन्दंसा ब्रह्मणा चर्तर सत्येऽधार सत्यमृतेऽधाम्। महीमू षु सुत्रामाणिमह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमंतिः स्वाहा॥ (४८)

र्ड्ङ्काराय स्वाहें कृताय स्वाहा ऋन्दंते स्वाहां ऽव्ऋन्दंते स्वाहा प्रोथंते स्वाहां प्रप्रोथंते स्वाहां गृन्थाय स्वाहां प्राताय स्वाहां प्राणाय स्वाहां व्यानाय स्वाहांऽपानाय स्वाहां सन्दीयमानाय स्वाहा सन्दिताय स्वाहां विचृत्यमानाय स्वाहा विचृत्ताय स्वाहां पलायिष्यमांणाय स्वाहा पलायिताय स्वाहोंपर इस्यते स्वाहोपंरताय स्वाहां निवेक्ष्यते स्वाहां निविशमांनाय स्वाहा निविष्टाय स्वाहां निषथ्स्यते स्वाहां निषीदंते स्वाहा निषंण्णाय स्वाहां (४९)

आसिष्यते स्वाहाऽऽसीनाय स्वाहांऽऽसिताय स्वाहां निपथ्स्यते स्वाहां निपद्यंमानाय स्वाहा निपन्नाय स्वाहां शयिष्यते स्वाहा शयांनाय स्वाहां शयिताय स्वाहां सम्मीलिष्यते स्वाहां सम्मीलंते स्वाहा सम्मीलिताय स्वाहां स्वपस्यते स्वाहां स्वपते स्वाहां सुप्ताय स्वाहां प्रभोथ्स्यते स्वाहां प्रबुध्यंमानाय स्वाहा प्रबुद्धाय स्वाहां जागरिष्यते स्वाहा जाग्रंते स्वाहां जागरिताय स्वाहा शुश्रूषमाणाय स्वाहां शृण्वते स्वाहां श्रुताय स्वाहां वीक्षिष्यते स्वाहां (५०)

वीक्षंमाणाय स्वाह् वीक्षिंताय स्वाहां स॰हास्यते स्वाहां स्अिहांनाय स्वाहोजिहांनाय स्वाहां विवर्ण्यते स्वाहां विवर्तमानाय स्वाहा विवृत्ताय स्वाहोत्थास्यते स्वाहोत्तिष्ठंते स्वाहोत्थिताय स्वाहां विधिवष्यते स्वाहां विधून्वानाय स्वाहा विधूंताय स्वाहोत्क्रं स्याहोत्क्रामंते स्वाहोत्क्रामंते स्वाहोत्क्रामंते स्वाहां चङ्कम्प्यमाणाय स्वाहां चङ्कम्प्रमाणाय स्वाहां चङ्कम्प्रमाणाय स्वाहां कण्डूयिप्यते स्वाहां कण्डूयमानाय स्वाहां कण्डूयिताय स्वाहां निकिषिष्यते स्वाहां निकषमाणाय स्वाहां निकषिष्यते स्वाहां निकषमाणाय स्वाहा निकषिताय स्वाहा यदित् तस्मै स्वाहा

यत्पिबंति तस्मै स्वाहा यन्मेहंति तस्मै स्वाहा यच्छकृंत्कुरोति तस्मै स्वाहा रेतंसे स्वाहा प्रजननाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ (५१)

3]

अग्नये स्वाहां वायवे स्वाहा सूर्यांय स्वाहुर्तमंस्यृतस्यर्तमंसि सत्यमंसि सत्यस्यं सत्यमंस्यृतस्य पन्थां असि देवानां छायामृंतस्य नाम् तथ्सत्यं यत्त्वं प्रजापंतिरस्यिष् यदंस्मिन्वाजिनीव शुभः स्पर्धन्ते दिवः सूर्येण विशोऽपो वृंणानः पंवते कृव्यन्पृशुं न गोपा इर्यः परिजमा (५२)

प्रजनंनं प्रातः सब्ने वे ब्रंह्मबादिनः स त्वा अङ्गिरस् आणे वे सोमो वे संहस्रतम्याऽत्रिर्जुमदिग्निः संबथ्सरो देवस्यं विभूरायंनायात्रये पृथिव्या अग्रये पृथिव्ये भुवं ईङ्कारायाऽप्रये वायवे सूर्याय वि२शृतिः॥२०॥ प्रजनंनुमङ्गिरसः सोमो वे प्रतिगृह्णातिं बीभूवीक्षंमाणाय् द्विपंश्चाशत्॥५२॥

प्रजनेनं परिज्मा॥

हरिः ॐ॥

॥कृष्ण-यजुर्वेदीय-तैत्तिरीय-संहितायां सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः॥७-१॥

🔁 generated on September 15, 2024

Downloaded from

♦ http://stotrasamhita.github.io | • StotraSamhita | Credits